

RECENZII ȘI CONSEMĂRI

CZU 821.135.1(478).09-32=135.1

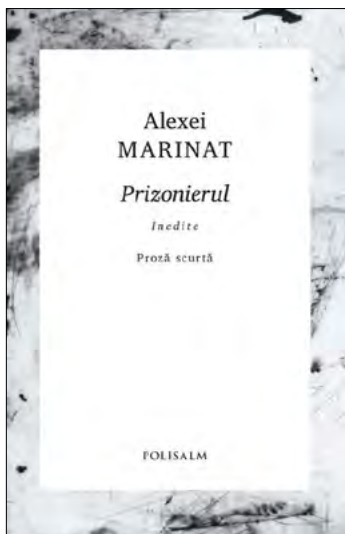
**DRAMA OMONIMĂ A SCRITORULUI
ALEXEI MARINAT – PRIZONIERUL***Vitalie RĂILEANU,
critic literar și cercetător*

Nu chiar atât de des se vorbește că va apărea o nouă carte semnată de Alexei Marinat... Citind și recitind volumul de proză documentară *Eu și lumea*, mă cuprinde o stare ciudată de surescitare a întregului meu spirit imaginar. Episoadele povestite mai fac înconjorul Chișinăului de astăzi, confirmând adevărul timpului trăit de scriitor, dar iată că, astăzi, am pe masa mea de lucru proaspătă carte de proză scurtă inedită *Prizonierul*¹.

Volumul este ca un uriaș vitraliu spart, secvențele mici ale acestor povestiri fiind risipite de-a lungul cărții. Până cititorul află că naratorul este chiar autorul prozelor, se va împiedica de mai multe valuri ale confesiunii, care devin adevărate baraje de... dificultate de a conștientiza adevărul timpului trăit de scriitor, adevărul ce constă în faptul că autorul e personajul care suferă de prea multă luciditate. Însă monumentalitatea personajului constă în momentele cruciale prin care a trecut și a trăit Alexei Marinat. Prozatorul rămâne, în ultima instanță, o biografie exemplară a unui scriitor care a trecut prin Gulag-ul sovietic, fiind arestat în 27 mai 1947 și condamnat la zece ani de detenție, petrecându-și următorii nouă ani într-un lagăr din Siberia...

Personajul literar este mereu în drama omonimă. Volumul acesta de proze inedite este o reconstituire minuțioasă, pe bază de amintiri și fapte, cu psihologia și cutumele ei imuabile a unui om obligat la un exod absurd în anii '50-'60 ai secolului al XX-lea; o posibilă parabolă, în fond, a condiției umane.

¹ MARINAT, Alexei. *Prizonierul: Inedite: Proză scurtă* / ediție îngrijită de Andrei Marinat. [Chișinău]: Polisalm, 2024 (Bons Offices). 186, [5] p. ISBN 978-9975-3650-8-6.

Evenimentele, galeria de personaje prezentate, descrierile, dialogurile și monologurile nu au însă numai rolul de a motiva și de a reflecta o stare anumită și nici nu sunt luate în stăpânire printr-o acțiune deliberată a conștiinței. Faptele, printr-o invazie brutală, printr-o imixiune violentă se impun conștiinței, într-o enormă rostogolire, căreia cu greu i se face față; analiza reprezintă o reacție de apărare, dar și un mijloc de a dramatiza întregul volum de proze.

Personajele suferă un șoc, o trezire din indiferență, o coborâre bruscă în realitate, în infernul amintirilor unor oameni pe care autorul i-a cunoscut în profunzime. Faptele care asaltează personajele acestor narațiuni inedite ale scriitorului Alexei Marinat, reprezintă amenințarea unei ordini în care umorul a fost înlocuit de alte forțe. Scriitorul nu doar expune și examinează impactul dintre cele două planuri, ci se implică în desfășurarea întregii procesualități, devenind el însuși o prezență, viguroasă, constructivă, decisivă, dar și decisă.

Acest volum de proză scurtă, intitulat sugestiv *Prizonierul*, de Alexei Marinat, adăpostește enorme acumulări epice (compozițional temeinice și viguroase) și patetismul trezirii la realitate, însuflețește îndelungatele *scormoniri* în arhivele memoriei, dându-le un apreciat aspect precipitat și febril de mare tensiune spirituală (neașteptat, totuși, prin raportare la proporțiile ansamblului).

Scriitorul Alexei Marinat, unul dintre cei mai importanți prozatori ai perioadei sale, știe să păstreze pe spații întinse încordarea specifică unui scurt și intens moment al adevărului.